

SOCIAL- OCH HÄLSOVÅRDSUTSKOTTETS BETÄNKANDE 31/2010 rd

Regeringens proposition med förslag till lag om ändring av alkohollagen

INLEDNING

Remiss

Riksdagen remitterade den 26 oktober 2010 en proposition med förslag till lag om ändring av alkohollagen (RP 217/2010 rd) till social- och hälsovårdsutskottet för beredning.

Sakkunniga

Utskottet har hört

- regeringsråd Ismo Tuominen, social- och hälsovårdsministeriet
- lagstiftningsråd Marietta Keravuori-Rusanen, justitieministeriet

- direktör Jussi Holmalahti och överinspektör Eeva Saari, Tillstånds- och tillsynsverket för social- och hälsovården
- jurist Helena Pollari, Turism- och Restaurangförbund rf
- verkställande direktör, AVECRA Oy, Tiina Nieminen, VR Koncernen Ab
- vice verkställande direktör Hans Ahlström, Rederierna i Finland
- företagsverksamhetsdirektör Sari Saari och chefen för juridiska ärenden Petteri Nissilä, Finnair Abp
- planeringschef Sverker Skogberg, Finnair Abp.

PROPOSITIONEN

Regeringen föreslår att alkohollagen ska ändras. Bestämmelserna om försäljning av alkoholdrycker i utrikestrafik ska till stor del överföras från förordning till lag. Det ska föreskrivas i lagen om ett anmälningförfarande, en plan för egenkontroll och påföljder för överträdelser vid detaljhandel med och servering av alkoholdryck-

er i sjö- och luftfarkoster och i tåg. Analogt ska det föreskrivas i lag om detaljhandel med alkoholdrycker i butiker för skattefria varor på flygplatser.

Lagen avses träda i kraft så snart som möjligt.

UTSKOTTETS ÖVERVÄGANDEN

Motivering

Bestämmelserna om försäljning av alkoholdrycker i utrikestrafik behöver preciseras och

flyttas från förordning till lag. Den största innehållsliga förändringen som föreslås i 32 § innebär att alkohol får säljas utifrån en anmälan till Tillstånds- och tillsynsverket för social- och häl-

sovården också på andra platser än i restaurangvagnen på tåg i utrikestrafik.

Utskottet anser att propositionen är motiverad och att det är viktigt att det blir en skyldighet att upprätta en plan för egenkontroll och dessutom att planen ska ingå i anmälan om att verksamheten börjar bedrivas. Av planen för egenkontroll ska det framgå tillräckligt tydligt bland annat hur försäljningen är ordnad och hur allmän ordning kommer att upprätthållas. Enligt utskottets uppfattning behövs det effektivare kontroll av förbudet mot detaljhandel med och servering av alkohol drycker när det gäller minderåriga och berusade. Det är viktigt att bevaka egenkontrollen och i förekommande fall ingripa i eventuella problem.

Utöver 32 § ska också bestämmelserna framför allt om tillsynsmyndighetens namn ändras i alkohollagen. I samband med behandlingen av propositionen har det visat sig att alkohollagen, som stiftades innan den nuvarande grundlagen kom till, inte uppfyller grundlagens krav på bland annat exakta och noga avgränsade bestämmelser. Det har lett till oklarheter i tolkningen som man har försökt reda ut inte bara genom bestämmelser i förordning utan också genom skrivelser från ministeriet. Utskottet anser att det för medborgarnas och näringsidkarnas rättsskydd är nödvändigt att social- och hälsovårdsministeriet i samråd med justitieministeriet skyndsamt bereder de ändringar som grundlagen kräver och eventuella andra ändringar som behövs i alkohollagen.

Detaljmotivering

Utskottet föreslår en sådan ändring i 32 § att det i 1 mom. föreskrivs att verksamheten får börja bedrivas om villkoren för serveringsområde i 21 c § är uppfyllda. I ett nytt 2 mom. ska det föreskrivas om skyldighet att upprätta en plan för egenkontroll. Bestämmelsen om vad anmälan ska innehålla föreslås bli avskild till ett nytt 3 mom. Paragrafens 7 mom. (tidigare 5 mom.) föreslås bli ändrat så att det finns en koppling mellan påföljder och brott mot lagens bestämmelser och hur väsentlig förseelsen anses vara.

Utskottets förslag till beslut

Riksdagen

godkänner lagförslaget enligt propositionen men 32 § med följande ändringar (Utskottets ändringsförslag):

Utskottets ändringsförslag

32 §

Utlandstrafik och flygplatser

Oberoende av bestämmelserna i 13, 14 och 21 § får försäljning av alkohol drycker till passagerarna i sjö- och luftfarkoster och tåg som trafikerar mellan Finland och utlandet eller utomlands bedrivas av den som har lämnat in en anmälan om sin verksamhet på försäljningsstället i fråga till Tillstånds- och tillsynsverket för social- och hälsovården och vars tilltänkta serveringsområde uppfyller villkoren i 21 c §.

En näringsidkare ska upprätta en plan för egenkontroll, som anger hur personalen övervakar försäljningen och upprätthåller allmän ordning. (Nytt)

Av anmälan enligt 1 mom. ska det framgå var försäljningsområdena är placerade och hur de är avgränsade. Planen för egenkontroll i 2 mom. ska ingå i anmälan.

(4—6 mom. som 2—4 mom. i RP)

Tillstånds- och tillsynsverket för social- och hälsovården kan förkorta tiderna för detaljhandel och serveringstider i trafikmedel eller på försäljningsställen för högst tre månader, om det i trafikmedlet trots en skriftlig anmärkning eller varning har förekommit ordningsförseelser som innebär brott mot 16 eller 24 §. Om alkohol drycker har sålts i strid med 16 eller 24 § trots en skriftlig anmärkning eller varning eller om de ordningsförseelser som avses ovan är väsentliga, kan Tillstånds- och tillsynsverket för social- och hälsovården förbjuda detaljhandel eller servering i trafikmedlet eller på försäljningsstället för högst en månad.

(8 mom. som 6 mom. i RP)

Helsingfors den 16 november 2010

I den avgörande behandlingen deltog

ordf. Inkeri Kerola /cent
medl. Risto Autio /cent
Maria Guzenina-Richardson /sd
Arja Karhuvaara /saml
Anneli Kiljunen /sd
Marjaana Koskinen /sd
Håkan Nordman /sv

Markku Pakkanen /cent
Päivi Räsänen /kd
Paula Sihto /cent
Seppo Särkiniemi /cent
Satu Taiveaho /sd
Lenita Toivakka /saml
Erkki Virtanen /vänst.

Sekreterare var

utskottsråd Harri Sintonen.